

Katalog metod dydaktycznych

L.p.	Efekty	Metoda dydaktyczna/ Forma organizacji pracy na zajęciach	Opis metody
1	wiedza	Wykład konwencjonalny	Słowne przekazywanie treści kształcenia w postaci wypowiedzi ciągłej, usystematyzowanej, w przystępnej formie. Polega na podaniu gotowej wiedzy w naukowej postaci z uwzględnieniem terminologii właściwej danej nauce z możliwością wykorzystania multimedialnych technik przekazu wiedzy.
2	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Wykład konwersatoryjny	Polega na przekazywaniu treści kształcenia poprzez przeplatanie fragmentów wypowiedzi prowadzącego z wypowiedziami studentów lub z wykonywaniem przez nich krótkich zadań, np. quizów.
3	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Wykład problemowy	W toku wykładu problemowego występuje: a) podanie tematu i celu wykładu, b) wytworzenie i analiza sytuacji problemowej, c) sformułowanie problemu i jego analiza - zebranie i uporządkowanie danych i niewiadomych, d) wysuwanie hipotez, e) weryfikacja hipotez, f) krótkie podsumowanie treści wykładu. Nauczyciel może sam wykonywać wszystkie czynności lub w różnym stopniu zaangażować studentów do uczestnictwa w rozwiązywaniu problemu.
4	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Omówienie zagadnień z możliwością wykorzystania prezentacji multimedialnej, tablicy lub innych narzędzi	Metoda stosowana na ćwiczeniach; polega na przeplataniu informacji przekazywanych przez prowadzącego zajęcia z wypowiedziami studentów lub z wykonywaniem przez nich odpowiednich zadań teoretycznych czy praktycznych. W tego typu metodzie wiedza przekazywana znajduje bezpośrednie zastosowanie w aktywności studentów umożliwiającej rozwijanie również określonych umiejętności.
5	wiedza umiejętności, kompetencje społeczne	Ćwiczenia laboratoryjne	Studenci przeprowadzają eksperymenty i/lub dokonują pomiarów z wykorzystaniem aparatury i różnych technik laboratoryjnych. Metoda wymaga prawidłowego planowania czasu potrzebnego do wykonania doświadczenia. Student uczy się postępować zgodnie z przepisami BHP, dbać o bezpieczeństwo własne i innych, poczucia odpowiedzialności za powierzony sprzęt oraz szacunku do pracy własnej jak i innych.
6	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Ćwiczenia warsztatowe	Ćwiczenia, na których studenci rozwijają określone umiejętności (np. diagnostyczne, projektowe, obliczeniowe etc.)

7	wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Ćwiczenie praktyczne	Metoda ćwiczeniowa / ćwiczebna - polega na powtarzaniu danej czynności w celu jej opanowania (kształtowania umiejętności, np. gry na instrumencie).
8	wiedza umiejętności, kompetencje społeczne	Rozwiązywanie zadań (np. obliczeniowych, artystycznych, językowych)	Metoda ćwiczeniowa polegająca na rozwiązywaniu zadań praktycznych (np. obliczeniowych, artystycznych, praktycznych, językowych, technicznych) sprawdzających uprzednio wprowadzoną wiedzę, zakładane umiejętności lub/i kompetencje.
9	wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Dyskusja	Metoda dydaktyczna polegająca na wymianie zdań między uczestnikami dyskusji na określony temat. Argumenty stosowane w dyskusji mogą się odwoływać do faktów, własnych poglądów jej uczestników lub do opinii innych osób. Może być prowadzona w różnych formach (np. dyskusja panelowa, okrągłego stołu, debata oxfordzka itp.)
10	wiedza umiejętności, kompetencje społeczne	Metoda projektu	Metoda (ang. project-based learning) wykorzystująca zadania/projekty, które mogą znaleźć wdrożenie praktyczne. Studenci pracują w zespołach projektowych lub indywidualnie, zależnie od specyfiki przedmiotu. Do etapów projektu należy: 1. Przygotowanie (wybór tematu i zbudowanie zespołu, zebranie materiałów, opracowanie szczegółowego planu realizacji); 2. Realizacja (krok po kroku, według przygotowanego harmonogramu); 3. Ewaluacja.
11	wiedza, umiejętności	Analiza dzieła sztuki	Metoda dydaktyczna polegająca na rozpatrywaniu problemu czy zjawiska dotyczącego dzieła sztuki (np. dzieła muzycznego, obrazu itd.). Na analizę dzieła sztuki składają się m.in. opis, analiza formalna, analiza treściowa i interpretacja.
12	wiedza umiejętności	Analiza kartograficzna	Analiza kartograficzna polega na tworzeniu przestrzennych charakterystyk (jakościowych i ilościowych) zjawisk i procesów, określeniu dynamiki ich zmian w czasie i przestrzeni, oraz współzależności i tendencji rozwojowych. Cechą metody jest wykorzystanie map i planów, a także przestrzeni geograficznej do opisu, analizy zjawisk. Umożliwia także przekazywanie, pogłębianie i utrwalanie wiedzy.
13	wiedza umiejętności	Analiza laboratoryjna	Metoda stanowiąca ilustrację uprzednio opanowanych przez studentów praw i związków przyczynowo-skutkowych oraz budowy organizmów żywych i przebiegających w nich procesów. Zadania badawcze dostarczają faktów do samodzielnego formułowania przez studentów uogólnień, praw, zależności, itd.

14	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Analiza porównawcza	Metoda pozwalająca na analizę cech badanych przedmiotów, zjawisk, przypadków, problemów, projektów itp. pod kątem ustalenia podobieństw i różnic. Stosowana m.in. w anatomii organizmów żywych.	
15	wiedza umiejętności	Analiza tekstu lub tekstu kultury	Przedmiotem analizy może być np. tekst naukowy, tekst źródła historycznego, dzieło literackie, akt prawny, tekst kultury. Analizowane teksty stanowią podstawę formułowania problemów oraz są źródłem odpowiedzi na pytania badawcze.	
16	wiedza umiejętności, kompetencje społeczne	Metody aktywizujące	Burza mózgow/gielda pomysłów	Polega na zespołowym formułowaniu pomysłów w celu rozwiązania jakiegoś zadania. Istotą metody jest brak oceny pomysłów na etapie ich formułowania. Dopiero po zebraniu wszystkich pomysłów poddaje się je analizie i ocenie w oparciu o wcześniej ustalone kryteria (traktuje się ją jako metodę odroczonej oceny). W ostatnim kroku następuje sprawdzenie i wybór pomysłów najlepszych.
			Metoda metaplanu/mapy myśli	Mapa myśli polega na wizualnym opracowaniu danego zagadnienia przy wykorzystaniu rysunków, obrazków, haseł i symboli. Może polegać na przygotowaniu indywidualnie lub w grupie pracy projektowej w uproszczonej formie.
			Gra dydaktyczna (lub ćwiczenia z elementami grywalizacji, np. quiz)	Metoda nauczania wykorzystująca grę jako formę ułatwiającą zdobywanie wiedzy i umiejętności. Jest odmianą zabawy, polegającą na respektowaniu ściśle ustalonych reguł i przyzwyczajaniu uczestników do ich przestrzegania.
			Praca w parach Think-Pair-Share	Studenci pracują w parach. Wypełniają kartę myśli (pierwsza kolumna - co ja myślę na dany temat (THINK); druga kolumna - co partner dyskusji myśli (PAIR); trzecia kolumna - decyzją odnośnie treści, którą mamy się podzielić na forum (SHARE)). Umożliwia kształtowanie umiejętności formułowania opinii, pomysłów, rozumienia innej perspektywy, a także umiejętności współpracy.
17	wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Analiza SWOT	Metoda analizy i oceny określonego problemu, wydarzenia lub np. przestrzeni. Polega na identyfikowaniu mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń pozwalających na podejmowanie skutecznych decyzji. Obejmuje diagnozę obecnej sytuacji a na jej podstawie określenie kierunków rozwoju, stworzenie strategii postępowania.	

18	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Metoda obserwacji i/lub pomiaru w terenie	Gromadzenie informacji, danych, identyfikowanie problemów, dokumentowanie wyników obserwacji, rozwiązywanie konkretnych problemów w toku prac terenowych.
19	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Uczenie się w oparciu o zadanie (Task-Based Learning)	Metoda polegająca na wykonywaniu zadań praktycznych, np. tworzenie plakatu, biuletynu, filmu, broszury, przygotowanie wniosku projektowego, rekomendacji, scenariusza itp. Studenci wykonując zadanie (często związane z konkretną sytuacją w otoczeniu społecznym) korzystają z literatury, teorii danej dyscypliny oraz innych źródeł, zarówno tych wskazanych przez nauczyciela jak i wyszukanych samodzielnie.
20	umiejętności kompetencje społeczne	Metoda obserwacji uczestniczącej	Obserwacja uczestnicząca polega przede wszystkim na "wejściu" badacza w dane środowisko społeczne oraz obserwowaniu określonej grupy od wewnątrz jako jeden z jej członków z przestrzeganiem zasady redukcji wpływu obserwatora na przebieg obserwowanego zjawiska. Obserwacja uczestnicząca ma na celu ułatwienie zrozumienia zachowań badanych w ich naturalnym otoczeniu oraz codziennych zachowaniach.
21	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Metoda problemowa PBL (Problem-Based Learning)	Metoda pracy z małą grupą. Etapy: 1) przygotowanie (zapoznanie się z materiałami zawierającymi opis sytuacji problemowej - konkretne przypadki; oraz z literaturą przedmiotu); wyszczególnienie roli lidera grupy 2) analiza problemu + identyfikacja celów; 3) rozwiązanie problemu; 4) synteza rozwiązań: prezentowanie innym grupom efektów pracy. Prowadzący poza merytoryczną oceną rozwiązań, nie bierze udziału w pracach grupy, działa jako konsultant oraz obserwator: ocenia kompetencje społeczne uczestników (współpraca, komunikacja, aktywne słuchanie itd.)
22	umiejętności, kompetencje społeczne	Drama	Metoda dydaktyczna oparta na bezpośrednim doświadczeniu życiowym studenta, w której wykorzystuje się zmysły, wyobraźnię, mowę, ruch. Wymaga szczególnych kompetencji nauczyciela w celu kontroli przebiegu procesu.
23	umiejętności, kompetencje społeczne	Odgrywanie ról	Metoda dydaktyczna oparta na symulacji sytuacji, która może wydarzyć się w rzeczywistości. Role wyznacza prowadzący, np. nauczyciel - uczniowie, inwestor - projektant, kelnerka - klient, lekarz - pacjentka.
24	wiedza, umiejętności kompetencje społeczne	Praca badawcza pod kierunkiem (Praca seminaryjna)	Metoda dydaktyczna polegająca na prowadzeniu studentów uczestników seminarium w kierunku samodzielnego przygotowania pracy dyplomowej (licencjackiej, inżynierskiej, magisterskiej).
25	wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Konsultacje indywidualne	Indywidualne spotkanie z nauczycielem najczęściej mające na celu udzielenie odpowiedzi na zadane przez studenta pytania.

26	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Praca pod kierunkiem	Metoda nauczania praktycznego, polegająca na samodzielnym wykonaniu czynności pod kierunkiem prowadzącego. Może obejmować w części wstępnej pokaz polegający na demonstracji czynności, ich kolejności i prawidłowości wykonania. Przedmiotem pokazu mogą być także maszyny i urządzenia, ich budowa i zasada działania, poszczególne zespoły, podzespoły i części, narzędzia, tablice, wykresy itd.
27	wiedza umiejętności	Prowadzenie dziennika refleksji	Praca pisemna zawierająca przemyślenia nad np. własnym procesem uczenia się, zadaniem materiałem do analizy, zdobytym doświadczeniem.
28	umiejętności kompetencje społeczne	Praca zespołowa / praca w grupie	Metoda polegająca na zdobywaniu lub pogłębianiu umiejętności praktycznych, których osiągnięcie wymaga współdziałania. Studenci mogą przyjmować różne role w grupie (lidera, uczestnika, sprawozdawcy, itp.).
29	umiejętności, kompetencje społeczne	Rozmowa sokratyczna	Metoda dialogu polegająca na umiejętnym zadawaniu pytań, które wynikają z analizy wypowiedzi interlokutora. Do głównych elementów mogą należeć: postawienie pytania, wybór przykładu będącego podstawą studium przypadku, badanie przykładu, formułowanie kluczowego twierdzenia (bazując na wartościach, przekonaniach, zasadach), formułowanie wniosku.
30	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Studium przypadku (Case study)	Studium przypadku polega na wnikliwej analizie konkretnego zjawiska, przypadku, celów, założeń, motywów, działań. Studium przypadku najczęściej kojarzone jest z osobami bądź małymi grupami osób, jednakże tę metodę można wykorzystać np. dla opisu przedsiębiorstwa, opisu porażki gospodarczej, analizy sprawy sądowej, czy analizy przestrzeni.
31	wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Metoda flipped classroom (Odwrócona lekcja)	Polega na pracy studenta przed zajęciami z materiałami przygotowanymi przez prowadzącego służącej opanowaniu danego materiału. Podczas zajęć z nauczycielem następuje etap ćwiczeń i konsolidacji/utrwalenia zadanych treści. Uwaga: Materiały przygotowane przez prowadzącego nie powinny ograniczać się jedynie do wskazania publikacji do analizy. Materiałami mogą być zadania, quizy, mapy myśli, teksty kultury (np. artykuły, nagrania, podcasty) uzupełnione o pytania sprzyjające uważnemu czytaniu/słuchaniu.
32	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Service Learning	Metoda, w której efekty uczenia się nabywane są przez praktyczne zaangażowanie w realizację projektu pozwalającego na rozwiązywanie realnych potrzeb i problemów społeczności oraz towarzyszącą temu refleksję. Łączy w sobie uczenie się przez doświadczenie oraz służbę i współpracę ze społecznością. https://www.kul.pl/service-learning,111326.html
33	wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Design thinking	Metoda, w której efekty uczenia się nabywane są przez rozwiązywanie problemów i tworzenie innowacyjnych rozwiązań w oparciu o głębokie zrozumienie potrzeb osób, które mają z nich skorzystać. Design thinking to proces, na który składa się pięć głównych etapów: odkrywanie, diagnoza, pomysł, prototyp i test. https://www.design-lab.pl/

34	wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne	Metody tutoringowe	Metody tutoringowe to podejście dydaktyczne, które kładzie nacisk na dostosowanie procesu nauczania do potrzeb, umiejętności i tempa uczenia się każdego studenta. Metody tutoringowe mogą obejmować na przykład: indywidualne podejście, personalizację materiału, wsparcie i motywowanie studenta, rozwój kompetencji społecznych oraz monitorowanie postępów. Realizacja metod różnorodnych sposobów indywidualizacji lub/i personalizacji pracy możliwa jest po odbyciu stosownych szkoleń i uzyskaniu certyfikatów*.
35	wiedza umiejętności kompetencje społeczne	Prezentacja materiałów audiowizualnych (np. filmów, podcastów)	Metoda stosowana na różnych formach zajęć (m.in. wykładach, ćwiczeniach), która pomaga obrazować poruszane zagadnienia, obiekty, zjawiska i problemy.